

การพัฒนาแบบจำลองศูนย์เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลภาคใต้ตอนล่าง

Development of A center of technologies for Education model of sub district administration organization IN THE LOWER SOUTHERN part of thailand

คุณอำนวย นีรมณ (Khunaman Niramon)¹

ประหยัด จีระวงษ์ (Prayhad Jirawongpong)²

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (Chaiyong Promwong)³

สุภาณี เล็งศรี (Supanee Lhengsri)⁴

บทคัดย่อ

การพัฒนาแบบจำลองศูนย์เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลภาคใต้ตอนล่างครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายหลักเพื่อพัฒนาแบบจำลองศูนย์เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลภาคใต้ตอนล่าง การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงนโยบาย โดยกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลาและจังหวัดพัทลุง 111 คน ตัวแทนภาคประชาชนในจังหวัดสงขลาและจังหวัดพัทลุง 111 คน ผู้บริหารหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่จังหวัดสงขลาและจังหวัดพัทลุง 468 คน ผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้ข้อมูลในการพัฒนาแบบจำลองศูนย์เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลโดยใช้เทคนิคเดลฟาย 17 คน และผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบและรับรองแบบ 5 คน วิธีการและเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์เอกสาร การสำรวจสภาพและความต้องการศูนย์เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเก็บข้อมูลกับองค์การบริหารส่วนตำบล หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และตัวแทนภาคประชาชน การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยเทคนิคเดลฟาย และการประเมินเพื่อตรวจสอบรับรองต้นแบบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์แบบอุปนัย ข้อมูลเชิงปริมาณนำเสนอด้วยความถี่และร้อยละ วิเคราะห์ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์

ผลการวิจัยพบว่า แบบจำลองศูนย์เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลภาคใต้ตอนล่างประกอบไปด้วยแบบจำลององค์ประกอบ และแบบจำลองขั้นตอน แบบจำลององค์ประกอบประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ ได้แก่ ปรัชญา วิสัยทัศน์ และพันธกิจ เป้าหมายและจุดมุ่งหมาย โครงสร้างพื้นฐาน ระบบการผลิตและการบริการ อุปกรณ์การผลิตและการบริการ บุคลากร ระบบการจัดการ และการประเมินผล แบบจำลองขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 จัดเตรียมบุคลากร ขั้นตอนที่ 2

¹คุณผู้บัณฑิต หลักสูตรการศึกษาคุณผู้บัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร

²รองศาสตราจารย์ ดร., มหาวิทยาลัยนเรศวร : ประธานที่ปรึกษา

³ศาสตราจารย์ ดร., มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี : กรรมการที่ปรึกษา

⁴ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., มหาวิทยาลัยนเรศวร : กรรมการที่ปรึกษา

กำหนดปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ ขั้นตอนที่ 3 กำหนดเป้าหมายและจุดมุ่งหมาย ขั้นตอนที่ 4 ออกแบบระบบการจัดการ ขั้นตอนที่ 5 ออกแบบระบบการผลิตและการบริการ ขั้นตอนที่ 6 จัดเตรียมโครงสร้างพื้นฐาน ขั้นตอนที่ 7 จัดเตรียมอุปกรณ์การผลิตและการบริการ ขั้นตอนที่ 8 ประเมินผลการดำเนินงาน การนำเสนอแบบจำลองประกอบไปด้วย 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 หลักการและเหตุผล ตอนที่ 2 แบบจำลอง และตอนที่ 3 การนำแบบจำลองไปใช้

คำสำคัญ ศูนย์เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบล

ABSTRACT

This study aimed to propose a center of technology for the education model of sub-district administrative organization. The research method used in the study is policy research. The subjects were 111 administrators of sub-district administrative organization, 111 representatives from public sectors, and 468 administrators from related offices in Songkhla and Phattalung Provinces. The Delphi technique was employed by seventeen experts to interpret the data to develop the model. Five qualified raters also examined and approved the development of the model. Research tools used for data collection were document analysis, conditional surveys and needs of the center of technology for education model of sub-district organization. Data collection using the Delphi technique and evaluation were qualitatively verified by using inferential analysis. Quantitative data were presented in terms of frequency, percentage, mean, and inter-quartile range.

The results found that eight elements stemmed from a center of technology for education model of sub-district administrative organization. These elements involved philosophy, vision and aspiration, target and aim, basic structures, production system and service, production materials and service, personnel, managerial system, and evaluation. The education model presentations consist of three parts.

Part 1 Introduction to principles and rationales

Part 2 Components and means of a center of technology for education model of sub-district administrative organization and

Part 3 Application of model

Keyword a center of technology for the education, sub-district administrative organization

ความสำคัญของปัญหาการวิจัย

รัฐบาลได้กำหนดกรอบนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศของประเทศไทย ระยะ พ.ศ. 2554-2563 ภายใต้วิสัยทัศน์ที่ว่า ICT เป็นพลังขับเคลื่อนสำคัญในการนำพาคนไทยสู่ความรู้และปัญญา เศรษฐกิจไทยสู่การเติบโตอย่างยั่งยืน สังคมไทยสู่ความเสมอภาค (Smart Thailand 2020) กระทรวงเทคโนโลยีและสารสนเทศได้นำนโยบายสู่การปฏิบัติโดยการวางแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ฉบับที่ 2 ประเทศไทย พ.ศ. 2552 - 2556 กำหนดให้การพัฒนา ICT มีเป้าหมายเชิงพัฒนาสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ ภายใต้วิสัยทัศน์ที่ว่า “ประเทศไทยเป็นสังคมอุดมปัญญา (Smart Thailand) ด้วย ICT” (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการกระทรวงศึกษาธิการ, 2554 หน้า 6) กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อเพื่อการศึกษ (พ.ศ. 2554-2556) ภายใต้วิสัยทัศน์ที่ว่า “ให้ผู้เรียนทุกคน สถานศึกษา และหน่วยงานทางการศึกษาทุกแห่งมีโอกาสเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต การวิจัย การพัฒนา อาชีพ การบริหารจัดการ การพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยได้รับบริการอย่างทั่วถึงเท่าเทียม มีคุณภาพและประสิทธิภาพนำไปสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้”

สาระเกี่ยวกับเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่ปรากฏในแผนและนโยบายระดับต่างๆ ล้วนแล้วแต่มีเป้าหมายในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อนำไปสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ทั้งสิ้น อย่างไรก็ตามการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศของประเทศไทยในหนึ่งทศวรรษ

ที่ผ่านมา นับตั้งแต่การจัดตั้งคณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติในปี พ.ศ. 2535 ยังต้องฝ่าฟันกับอุปสรรคของสังคมไทยมาช้านาน โดยเฉพาะการขาดการประสานงานระหว่างหน่วยงานของภาครัฐและเอกชน รวมทั้งการทำงานที่มุ่งเน้นปัจเจก ไม่สามารถร่วมงานในฐานะกลุ่ม ทำให้เพื่องพลา้ขาดโอกาสโดยเฉพาะในเวทีระหว่างประเทศ (ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ, 2545, หน้า 47) การนำนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการพัฒนาด้านการศึกษาสู่การปฏิบัติจึงเป็นไปได้ทั่วถึงเท่าเทียมกัน จึงจำเป็นต้องมีหน่วยปฏิบัติที่มีศักยภาพในการประสานงานและที่สำคัญต้องกระจายอยู่ทุกพื้นที่ของประเทศไทย

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เกิดขึ้นเพื่อส่งเสริมให้ท้องถิ่นได้มีอิสระในการปกครองตนเอง อันเป็นรากฐานและวิถีทางของการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย ทำให้ประชาชนรู้สึกว่าคุณเองได้มีส่วนร่วมได้ส่วนเสียในการบริหารที่ตนเองได้เข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง ทำให้เกิดความรับผิดชอบเกิดความหวงแหนและปกป้องสิทธิผลประโยชน์ที่พึงจะได้รับ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงเกิดขึ้นอย่างชอบธรรมภายใต้ฐานคิดที่ว่า “ไม่มีผู้ใดจะรับรู้ถึงปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นได้ดีที่สุดเท่ากับคนในท้องถิ่น” การมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของตนเองได้เรียนรู้กระบวนการทางการเมือง การปกครอง และการบริหารท้องถิ่น นับว่าเป็นกระบวนการสร้างและพัฒนาผู้นำท้องถิ่นที่จะก้าวมาเป็นผู้นำระดับชาติต่อไป องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงเป็นหน่วยปฏิบัติที่เหมาะสมที่สุดในการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมในสังคมไทย

เนื่องจากมีความได้เปรียบเชิงพื้นที่ทั้งในภาพรวมที่กระจายอยู่ทั่วทุกพื้นที่ของประเทศไทย (สุรวิรัตน์ กณาทันธุ์, 2546, หน้า 27)

การปฏิรูปการศึกษา เพื่อให้เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน ตามปรัชญาการศึกษาตลอดชีวิตดังกล่าวนั้น ย่อมต้องมีปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลสามารถที่จะเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ปัจจัยเกื้อหนุนที่มีส่วนสำคัญต่อการศึกษาทั้งโดยทางตรงและทางอ้อมคือ แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งจะเป็นศูนย์รวมหรือศูนย์กลางของความรู้ในรูปแบบต่างๆ ที่มีอยู่ในชุมชน เป็นเสมือนห้องปฏิบัติการของการเรียนรู้ มีประโยชน์ทั้งในแง่การกระจายโอกาสทางการศึกษา ทำให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรง (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย, มปป., หน้า 1) ศูนย์เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาเป็นแหล่งการเรียนรู้รูปแบบหนึ่งที่ใช้เทคโนโลยีเป็นถ่ายผ่านความรู้ ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตได้ทุกเวลา ทุกโอกาส และทุกสถานที่ สอดคล้องกับสังคมในยุคโลกไร้พรมแดนที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งสภาพเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย, ม.ป.ป., หน้า 20) สอดคล้องกับข้อเสนอแนะของการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ชุมชนที่ว่า การพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ชุมชนควรจะต้องพัฒนาให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและเทคโนโลยี ทั้งในด้านรูปแบบกิจกรรมและวัสดุอุปกรณ์ให้ทันสมัยอยู่เสมอ เพื่อดึงดูดให้ประชาชนเข้ามาใช้บริการเพิ่มมากขึ้น (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย, ม.ป.ป., หน้า 65)

ด้วยปัญหาและความสำคัญดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนา “แบบ

จำลองศูนย์เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลภาคใต้ตอนล่าง” ทั้งนี้เพื่อเป็นต้นแบบศูนย์เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาหรือศูนย์การเรียนรู้ที่ตอบสนองกับปัญหาและความต้องการของชุมชน ซึ่งจะเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของประชาชนและเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่รวบรวมองค์ความรู้ภูมิปัญญาที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน และคาดหวังว่า ด้วยพลังเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในโลกยุคไร้พรมแดน ศูนย์เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบล จะเป็นกลไกที่สำคัญที่ช่วยผลักดันการพัฒนาสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ที่มีคุณลักษณะที่เอื้อต่อการเปิดกว้างของสังคมและเศรษฐกิจ มีการประยุกต์ความคิดใหม่ ๆ ให้เกิดประโยชน์กับการดำเนินนโยบายภาคการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตของประชาชนทั้งระดับมหภาคและจุลภาค นำไปสู่การพัฒนาการศึกษาที่ยั่งยืนและเป็นรูปธรรมให้เกิดกับสังคมไทย

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายหลักเพื่อพัฒนาแบบจำลองศูนย์เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลภาคใต้ตอนล่าง โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะดังนี้

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานเพื่อพัฒนาแบบจำลองศูนย์เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลภาคใต้ตอนล่าง เพื่อพัฒนาแบบจำลองศูนย์เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาสำหรับองค์การบริหาร ส่วนตำบลภาคใต้ตอนล่าง

2. เพื่อตรวจสอบและรับรองแบบจำลองศูนย์เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลภาคใต้ตอนล่าง เพื่อนำเสนอแบบจำลองศูนย์เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาสำหรับองค์การบริหาร ส่วนตำบลภาคใต้ตอนล่าง

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากร ได้แก่

1. ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตภาคใต้ตอนล่าง

2. ผู้บริหารหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่จังหวัดสงขลาและจังหวัดพัทลุง ได้แก่ หน่วยงานทางด้านการเกษตร พัฒนาชุมชน สาธารณสุข การศึกษานอกระบบและการศึกษาในระบบโรงเรียน

3. ตัวแทนภาคประชาชนจากองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตภาคใต้ตอนล่าง

4. ผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้ข้อมูลในการพัฒนาแบบจำลองศูนย์เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลภาคใต้ตอนล่าง โดยใช้เทคนิคเดลฟาย จำนวน 17 คน

5. ผู้ทรงคุณวุฒิในการพิจารณาและรับรองต้นแบบจำนวน 5 คน

ขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่

1. ข้อมูลพื้นฐาน

2. ผลการตรวจสอบและรับรองแบบจำลองศูนย์เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบล

3. แบบจำลองศูนย์เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลภาคใต้ตอนล่าง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบถึงข้อมูลพื้นฐานที่แสดงให้เห็นถึงสภาพและความต้องการศูนย์เทคโนโลยีขององค์การบริหารส่วนตำบลภาคใต้ตอนล่าง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และตัวแทนภาคประชาชน ซึ่งเป็นข้อมูลที่มีคุณค่าอย่างยิ่งในการออกแบบศูนย์เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง

2. ได้แบบจำลองศูนย์เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลภาคใต้ตอนล่าง ซึ่งเป็นเป็นผลผลิตในการวิจัยที่เกิดจากแนวคิดของผู้บริหารศูนย์เทคโนโลยีการศึกษา กลุ่มนักวิชาการเทคโนโลยีการศึกษา และผ่านการตรวจสอบและรองรับจากผู้ทรงคุณวุฒิ ด้วยกระบวนการวิจัยและพัฒนา จึงเป็นศูนย์การเรียนรู้ที่มีความเหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน มีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ ความถูกต้องตามหลักการ ตอบสนองกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่อย่างแท้จริงและเป็นแนวทางการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ที่มีปัญหาและความต้องการของชุมชนหรือพื้นที่เป็นฐานในการพัฒนา

3. ผลการวิจัยครั้งนี้จักเป็นสารสนเทศในการตัดสินใจให้กับผู้บริหารวางแผนการวางนโยบายด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รวมทั้งใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีเพื่อส่งเสริม และจัดการการศึกษาตลอดชีวิตให้กับคนในชุมชนเป็นการเติมเต็มระบบการศึกษาของชาติให้เป็นกลไกในการพัฒนาคนตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545

4. การวิจัยครั้งนี้จะเป็นแนวทางในการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้กับ

หน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง หรือผู้ที่สนใจต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบจำลอง ศูนย์เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบล ครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงนโยบาย (Policy Research) โดยแบ่งขั้นตอนการวิจัยเป็น 4 ตอนตามจุดมุ่งหมายเฉพาะของการวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ การศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและการสำรวจความต้องการศูนย์เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบล

การศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาแบบจำลองศูนย์เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลภาคใต้ตอนล่าง โดยการวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องและวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์แบบอุปนัย

การสำรวจความต้องการศูนย์เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลภาคใต้ตอนล่าง การกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ (1) ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลาและจังหวัดพัทลุงจำนวน 111 คน (2) ตัวแทนภาคประชาชนจากองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลาและจังหวัดพัทลุงจำนวน 111 คน (3) ตัวแทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่หน่วยงานละ 1 คน ซึ่งได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้นโดยใช้จังหวัดเป็นชั้นในการแบ่ง และทำการสุ่มองค์การบริหารส่วนตำบลโดยใช้สัดส่วน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบสำรวจมี 3 ฉบับ ผ่านการตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงและความเที่ยง โดยมีค่าดัชนีความตรงอยู่ระหว่าง 0.60-1.00 มีค่าดัชนีความเที่ยงอยู่ระหว่าง .842-.962 นำ

เสนอข้อมูลด้วยการแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ วิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาแบบจำลอง ขั้นตอนพัฒนาแบบจำลองผู้วิจัยประยุกต์ใช้เทคนิคเดลฟายเพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 17 คน ประกอบไปด้วยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีทางการศึกษาด้านการบริหารศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษาและด้านการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น ซึ่งได้จากการเลือกแบบมีวัตถุประสงค์ ซึ่งมีเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

1. กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีทางการศึกษา

สำเร็จการศึกษาในระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาหรือที่เกี่ยวข้อง และมีประสบการณ์การสอนระดับอุดมศึกษาไม่ต่ำกว่า 5 ปี

2. กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา

มีประสบการณ์การบริหารศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษาไม่ต่ำกว่า 10 ปี

3. กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น

3.1 สำเร็จการศึกษาในระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา การบริหารทรัพยากรมนุษย์ การพัฒนาชุมชน หรือที่เกี่ยวข้อง และมีประสบการณ์ในการสอนระดับอุดมศึกษาไม่ต่ำกว่า 5 ปี หรือ

3.2 มีประสบการณ์ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การพัฒนาชุมชน การบริหารการศึกษา ไม่ต่ำกว่า 10 ปี

ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบและรับรองต้นแบบ การตรวจสอบและรับรองแบบจำลองใช้การรับรองโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน ประชุมเพื่อตรวจสอบและรับรอง โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

1. สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี มีบัณฑิตและมีประสบการณ์การสอนระดับบัณฑิตศึกษาไม่ต่ำกว่า 10 ปี หรือ

มีประสบการณ์ในการจัดการศูนย์เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในระดับชาติเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป

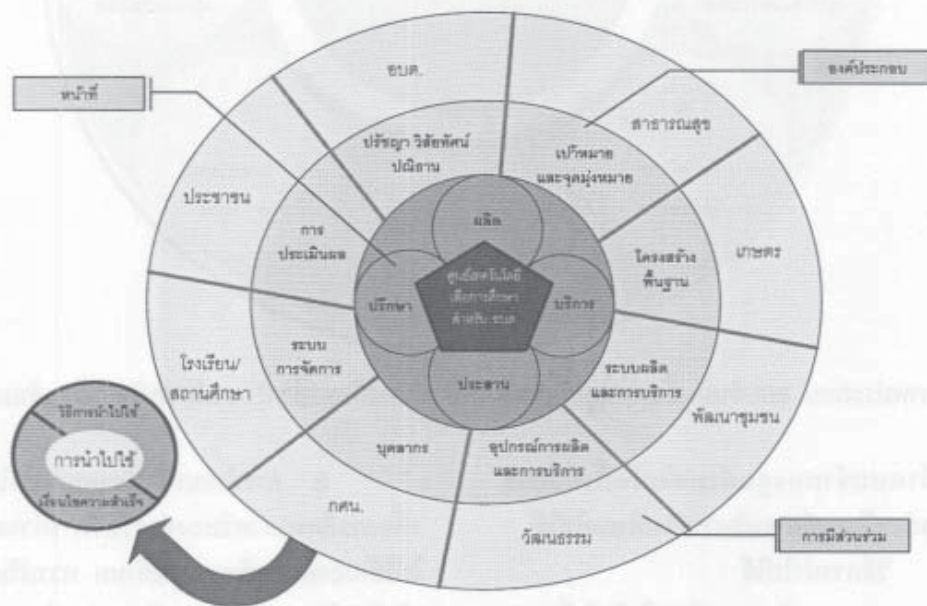
ขั้นตอนที่ 4 การนำเสนอแบบจำลอง ขั้นตอนนี้เป็นการนำผลการรับรองจากผู้ทรงคุณวุฒิไปพัฒนาแบบจำลองเป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้จริงและจัดทำรายงานนำเสนอแบบ

จำลองศูนย์เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลได้ตอนล่างและการนำแบบจำลองไปใช้

ผลการวิจัย

แบบจำลองศูนย์เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลได้ตอนล่าง ประกอบไปด้วยแบบจำลององค์ประกอบ และแบบจำลองขั้นตอน

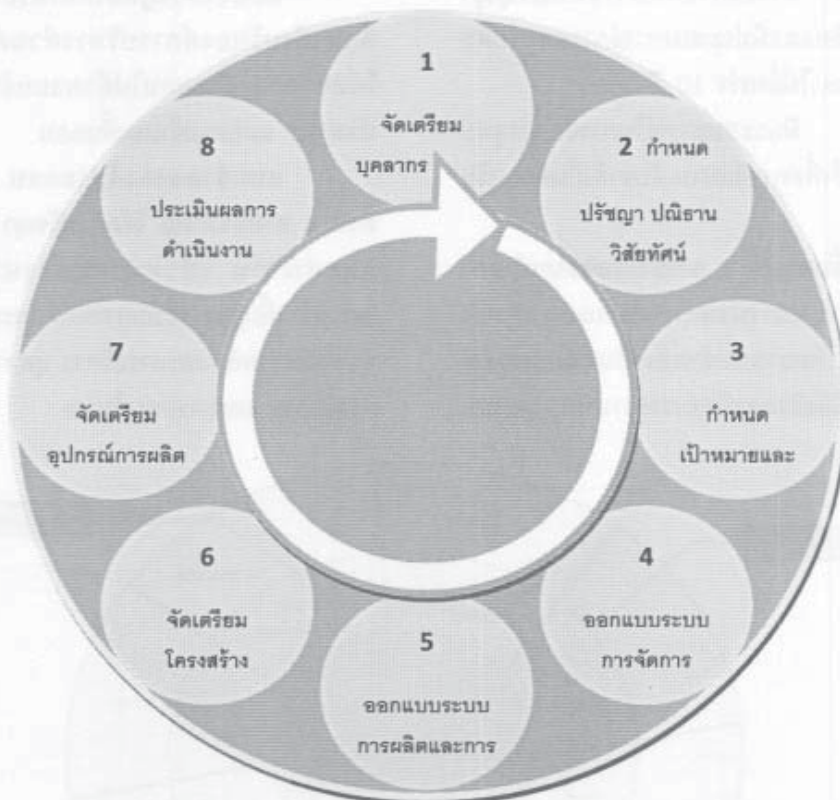
แบบจำลององค์ประกอบ ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ ได้แก่ ปรัชญา วิสัยทัศน์ และปณิธาน เป้าหมายและจุดมุ่งหมาย โครงสร้างพื้นฐาน ระบบการผลิตและการบริการ อุปกรณ์การผลิตและการบริการ บุคลากร ระบบการจัดการ และการประเมินผล

ภาพประกอบ การพัฒนาแบบจำลองศูนย์เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลได้ตอนล่าง

แบบจำลองขั้นตอน ตามองค์ประกอบ 8 องค์ประกอบ ควรดำเนินการตามขั้นตอน ได้แก่ (1) จัดเตรียมบุคลากร (2) กำหนดปรัชญา วิสัยทัศน์ และปณิธาน (3) กำหนด

เป้าหมายและจุดมุ่งหมาย (4) ออกแบบระบบการจัดการ (5) ออกแบบระบบการผลิตและการบริการ (6) จัดเตรียมโครงสร้างพื้นฐาน (7) จัดเตรียมอุปกรณ์การผลิตและการบริการ (8) ประเมินผลการดำเนินงาน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ภาพประกอบ แบบจำลองขั้นตอนศูนย์เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบล

การนำแบบจำลองศูนย์เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลไปใช้

วิธีการนำไปใช้

1. การบริหารศูนย์เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินการโดยคณะกรรมการศูนย์เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีเครือข่ายความร่วมมือของหน่วยงานในพื้นที่

2. การนำแบบจำลองศูนย์เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลไปใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล ควรปรับใช้ให้เข้ากับบริบทขององค์การบริหารส่วนตำบล

2.1 องค์ประกอบด้านปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ และพันธกิจได้มาจากเป้าหมายและจุดมุ่งหมายของศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษาสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบล

และการสำรวจความต้องการจำเป็นของชุมชน
และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่

2.2 องค์ประกอบด้านอุปกรณ์การผลิตและการบริการอาจยืดหยุ่นและปรับเปลี่ยนให้เข้ากับบริบท ความต้องการจำเป็นของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่

2.3 หัวหน้าศูนย์เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาต้องมีคุณสมบัติดังนี้

(1) ใ้ รั บ ป ริ ญ ญา ต ร ี หรือเทียบได้ไม่ต่ำกว่านี้ทางโสตทัศนศึกษา เทคโนโลยีการศึกษา เทคโนโลยีและสื่อสาร การศึกษา เทคโนโลยีสารสนเทศ หรือทางอื่นที่ ก.พ. ก.ศ.หรือ ก.อบต. กำหนดว่าใช้เป็นคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนี้ได้

(2) มีประสบการณ์ด้านวิชาการและการบริหารหน่วยงานไม่น้อยกว่า 2 ปี

(3) เป็นผู้มิ่ววิสัยทัศน์ทางด้านเทคโนโลยีการศึกษา และสามารถทำนายแนวโน้มทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อสารได้

3. การนำแบบจำลองไปใช้ให้เกิดผลเชิงประจักษ์อาจดำเนินการได้สองกรณี ได้แก่

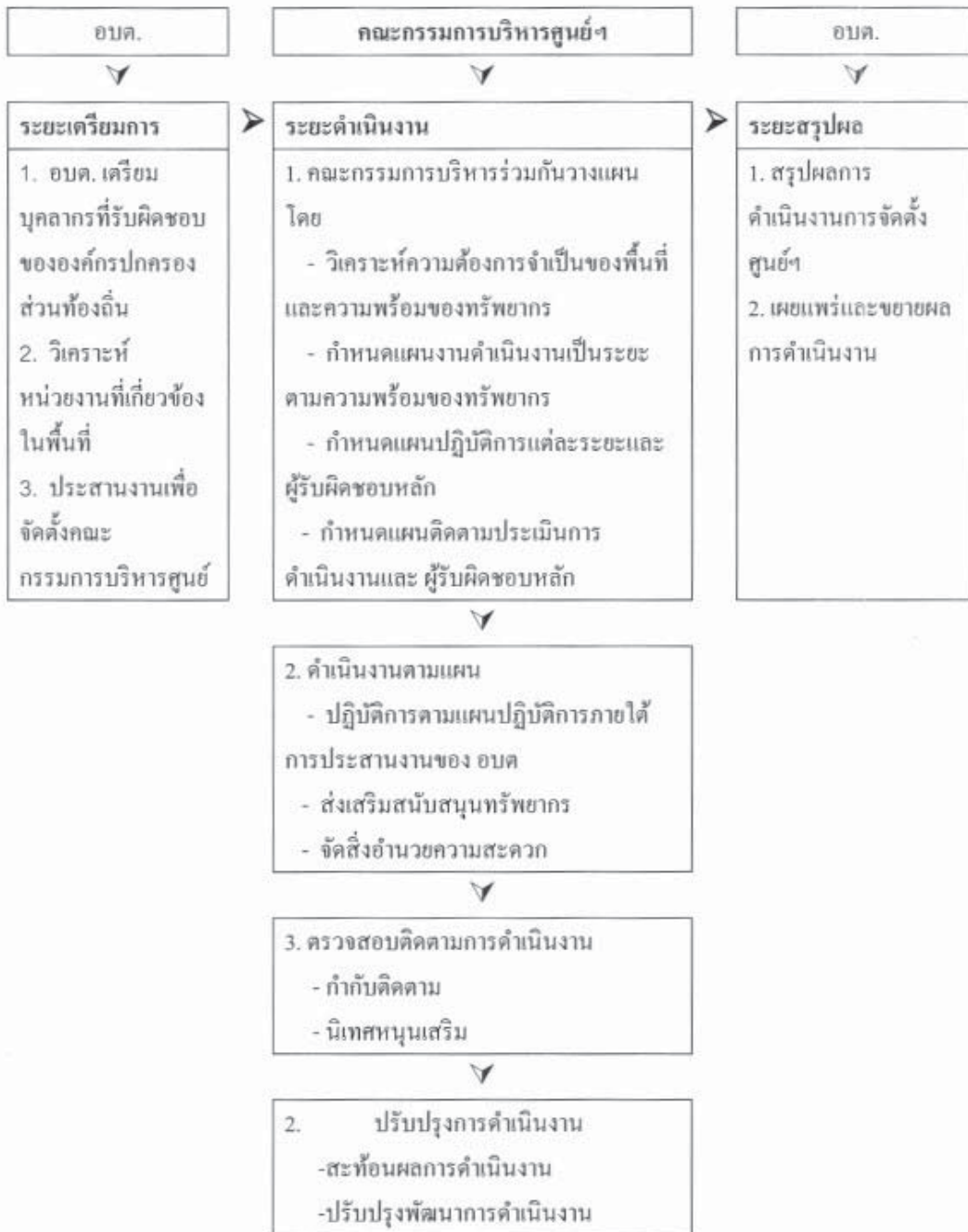
3.1 กรณีการนำแบบจำลองไปใช้เต็มรูป ในทางปฏิบัติจำเป็นต้องใช้งบประมาณดำเนินงานและทรัพยากรในการดำเนินงานสูง

จึงเหมาะสมกับองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีความพร้อมทางด้านงบประมาณ ทำหน้าที่เป็นหน่วยประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่

3.2 กรณีการนำแบบจำลองไปประยุกต์ใช้สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดเล็กหรือที่ยังขาดความพร้อมทางด้านงบประมาณและทรัพยากรดำเนินงาน หน่วยงา นที่นำแบบจำลองศูนย์เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลไปประยุกต์ใช้จำเป็นต้องวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของพื้นที่ และกำหนดจุดเน้นการดำเนินงานที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นหรือความจำเป็นเร่งด่วนเพื่อปรับลดโครงสร้างการดำเนินงานให้กะทัดรัดและเหมาะสมกับงบประมาณ

4. การนำแบบจำลองไปประยุกต์ให้เกิดผลทางปฏิบัติ องค์การบริหารส่วนตำบลจำเป็นต้องกำหนดเป็นนโยบายและกำหนดแนวทางการดำเนินงานให้ชัดเจน และต่อเนื่อง โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ กรณีการจัดตั้งเต็มรูปควรดำเนินการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นเพื่อกำหนดแผนงานระยะยาว 3-4 ปี ให้ชัดเจนร่วมกันในรูปคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ และกำหนดแผนปฏิบัติการเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ภาพประกอบ ขั้นตอนการดำเนินงานจัดตั้งศูนย์เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาสำหรับองค์กรบริหารส่วนตำบล

ระยะที่ 1 ระยะเริ่มดำเนินการ ใช้เวลาประมาณ 1 ปี เริ่มต้นดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของศูนย์เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่เป็นความต้องการจำเป็นหรือเร่งด่วน อาทิ บทบาทหน้าที่เพื่อการบริหาร แล้วจัดการบุคลากร วัสดุ อุปกรณ์เท่าที่จำเป็น ในขณะเดียวกันต้องมีการจัดการโครงสร้างพื้นฐานของศูนย์เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้แล้วเสร็จ

ระยะที่ 2 ระยะดำเนินการ ใช้เวลาประมาณ 1-2 ปี เป็นระยะต่อเนื่องมาจากการจัดการโครงสร้างพื้นฐานแล้วเสร็จ เริ่มต้นขยายการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของศูนย์เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และจัดสรรวัสดุ อุปกรณ์ตามบทบาทหน้าที่

ระยะที่ 3 ระยะปรับปรุงและพัฒนา ใช้เวลาประมาณ 1 ปี เป็นระยะที่การดำเนินงานของศูนย์เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาเริ่มสมบูรณ์ขึ้น จำเป็นทบทวนบทบาทหน้าที่เพื่อกำหนดทิศทางในอนาคตรองรับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป

เงื่อนไขความสำเร็จ

การจัดตั้งศูนย์เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลจำเป็นต้องมีบุคลากร และกลไกประสานงานเชิงเครือข่าย ทั้งภายในและภายนอกพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

องค์การบริหารส่วนตำบลควรกำหนดให้ศูนย์เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในโครงสร้างขององค์กรเพื่อเป็นหน่วยงานในการส่งเสริมภารกิจด้านการส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิตให้แก่ประชาชน

องค์การบริหารส่วนตำบลควรนำแบบจำลองศูนย์เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่ส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิตของประชาชน โดยประสานงานระดมทรัพยากรจากหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องในพื้นที่ ทั้งนี้ต้องวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของพื้นที่และความต้องการประชาชน ประยุกต์ใช้ให้เหมาะสม โดยศึกษาจากแนวทางการนำแบบจำลองไปใช้ให้เข้าใจอย่างถ่องแท้

ผลการศึกษาสภาพการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาหลายประเด็นชี้ให้เห็นว่าหน่วยงานยังขาดบุคลากรที่มีความรู้ทางด้านเทคโนโลยีและยังขาดวัสดุอุปกรณ์ทางด้านเทคโนโลยี ดังนั้นเพื่อให้ศูนย์เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาเป็นกลไกขับเคลื่อนสังคมแห่งปัญญาและความรู้ จึงควรมีการวิเคราะห์ทรัพยากรของหน่วยงานในระดับปฏิบัติและทำแผนระยะยาว เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของประเทศเพื่อนำนโยบายสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

ในส่วนของการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา สาขาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา หรือหลักสูตรเทียบเท่า ควรพัฒนาหลักสูตรการบริหารจัดการศูนย์เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบล หรือองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อรองรับกรอบนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศระยะ พ.ศ. 2554-2563 ของประเทศไทย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

1. การวิจัยครั้งนี้มุ่งเน้นการพัฒนาแบบจำลองศูนย์เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลที่ยืดหยุ่นสามารถประยุกต์ใช้ได้ตามบริบทพื้นที่ทั่วไป หากมีการนำแบบจำลองไปใช้ควรมีการวิจัยเชิงปฏิบัติการการจัดตั้งศูนย์เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาสำหรับ

องค์การบริหารส่วนตำบลหรือหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ ในรูปแบบของการศึกษารายกรณีเพื่อพัฒนาศูนย์เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาได้ตรงความต้องการกับบริบทพื้นที่

2. การพัฒนารูปแบบจำลองศูนย์เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลครั้งนี้เป็นการนำเสนอแนวคิด ดังนั้นเมื่อมีการนำไปประยุกต์ใช้ควรมีการวิจัยเชิงประเมิณการดำเนินงานศูนย์เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อให้ได้ผลเชิงประจักษ์ในการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงาน

3. ควรมีการวิจัยเชิงเปรียบเทียบการพัฒนาแบบจำลองศูนย์เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลโดยใช้วิธีวิทยาการวิจัยเชิงคุณภาพระหว่างเพื่อให้ได้แบบจำลองศูนย์เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีขนาดหรือที่ตั้งแตกต่างกัน

4. ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาองค์ประกอบ บทบาท และเครือข่ายศูนย์เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้สอดคล้องกับสถานการณ์และบริบททางสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

เอกสารอ้างอิง

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ. (2554). กรอบนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศ ระยะ พ.ศ. 2544-2553 ของประเทศไทย. กรุงเทพฯ: ธนาเพรส แอนด์ กราฟฟิค.
- สุรรัตน์ กณพันธ์. (2546). ประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน ขององค์การบริหารส่วนตำบลภายใต้รัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2540: ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลบางชะแยง อำเภอมืองจังหวัดปทุมธานี. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.